

Suomen luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestävästä käytön kansallisen strategian ja toimintaohjelman 2017–2021 toteutusta ja seuranta edistävän luonnon monimuotoisuuden kansainvälisten asioiden asiantuntijatyöryhmä

Kokous #7

Aika: Maanantai 23.4.2018, kello 9.00–11.00
Paikka: Ympäristöministeriö, kokoushuone Kotka
Läsnä: Marina von Weissenberg, ympäristöministeriö, puheenjohtaja
Asikainen Anna-Rosa, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
Kokkonen Marjaana, ulkoministeriö
Niemi-Lahden Johanna, maa- ja metsätalousministeriö
Nikula Liisa, Metsähallitus, Luontopalvelut
Peuhkuri Nina, Luonnonvarakeskus
Ruuhonen-Lehto Marja, Suomen ympäristökeskus
Schulman Anna, maa- ja metsätalousministeriö
Veistola Tapani, SLL
Pylvänäinen Marja, Suomen ympäristökeskus, sihteeri
Jenna Oja, ympäristöministeriö, vierailija

1. Kokouksen avaus ja edellisen kokouksen pöytäkirja ja asianlistan hyväksyminen

Kokouksen puheenjohtaja Marina von Weissenberg avasi kokouksen kello 9.00. Asialista hyväksyttiin kokouksen työjärjestykseksi.

Edellisen kokouksen (20.3.2018) pöytäkirja hyväksyttiin Marinan korjauksilla kohtaan 6. Synergiatyö sekä muutamalla oikeinkirjoituskorjauksella.

2. WPIEI Biodiversiteetti 26.4.2018 kokouksen asiat

Puheenjohtaja liitti pöytäkirjaan kokouksen tulokset WPIEI-kokouksen jälkeen.

EU:n POST-2020 -kokous pidettiin 25.4.2018 DG ENV:n tiloissa. Kokoukseen osallistui Marina von Weissenberg YM ja Marja Ruuhonen-Lehto SYKE. Kokouksessa kuultiin eri tahojen puheenvuoroja ja näkemyksiä siitä, miten Post 2020 -tavoite voitaneen hoitaa. Biodiversiteetin häviämisen pysäyttäminen ei ole toteutunut ja Visiossa vuoteen 2050 on tarkoitus saada selkeämmät muutosaskeleet aikaseksi.

Mitä 2050 edellyttää, jotta aidosti saavutettaisiin tavoite? Myös ns. backcasting pitää olla selvä ja "business as usual" 2030–2040–2050 ei saa toistua. Päämäärä ja suunnitelma pitää olla kunniahimoinen. Nousi esille kysymys, mitkä ovat tulevien NBSAP ja mahdollisten N(D)Cs suhde ja lisäarvo? Tähän meidän on pystyttävä jossain vaiheessa antamaan vastaus. Lisäksi COP-15 kaikkien maiden pitää olla sitoutunut tähän prosessiin ja tuleviin muutoksiin. Ilmastopuolella on ollut kansallisten sitoumusten (national determined contributions) 1,5 °C – 2 °C tavoite, joka on sisältänyt myös lyhyen ja pidemmän aikavälin tavoitteet.

10–12.4. oli tieteellinen kokous Cambridge:ssä, jossa tuotiin esille, ettei 2050-Visio nykyisellään sovellu hyvin backcastingille. Pitäisikö nyt tarkentaa ja mitä? Haaste on se, että SBSTTA-21 suositteli nykyisen 2050-Vision käyttöä ilman muutoksia. Visio voisi olla enemmän inspiroiva ja toimintaan suuntautuva, mikä on tullut esille mm. IUCN:ltä ja muilta tutkimuslaitoksilta. Lisäksi tulisi aloittaa prosessi, jossa aukot (gaps) analysoidaan systemaattisesti.

Esille on noussut terveys ja biodiversiteetti, ruokaturva, kaupungit, biodiversiteetti ja rauha/turvallisuus. Olisi hienoa jos saataisiin yksinkertainen tieteesen perustava ja rakentuva tavoite. Mahdolliset lupaukset tulisi saada valtioilta ja ei-hallituspuolelta ml. YK-organisaatioilta ja sidosryhmiltä. NDCs tulisi perustua niin korkeaan tavoitetasoon kuin mahdollista. Myös SDG-malli vapaaehtoisista raporteista tulisi hyödyntää ja kokemus "Towards a meaningful 2050 Vision".

Tiekartta tälle on tärkeä hahmottaa ja hyväksyä ja tarvitaan jonkinlainen "A World Action Plan for Nature". Myös EU:n oma prosessi on tärkeä aloittaa Post-2020:n osalta.

Lisäksi puhuttiin siitä, miten muutos/transformaatio saadaan aikaiseksi, koska yhteiskunnassa tarvitaan rakennemuutos ja institutionaalisia muutoksia. Tässä IPBES voi olla ns. "game changer". IPBES on tuottanut mielenkiintoisia vaihtoehtonäkymiä ja niitä tulee hyödyntää myös viestinnällisesti. IPBES-6 kokousta kiiteltiin erityisesti siitä, miten viestintäasiat oli hoidettu – ihan toisella tavalla kuin aiemmin. Tästä myös CBD voi oppia. Kysymys siitä, miten ei-valtiolliset toimijat saadaan mukaan kunniahimoisilla tavoitteilla, ei ole vielä suunnitelmassa.

Kv-prosessit, kuten HLPF 2018 ja 2019 ovat mielenkiinnon kohteena. Luonnon monimuotoisuus pitää saada sisällytettyä siihen. Ranska järjestää seuraavan IPBES-7 kokouksen 2019 ja IUCN maailmankongressin vuonna 2020 ja toivoo toiminnallista asialistaa (action agenda).

Lisäksi todettiin, että meidän tulisi hyödyntää WCMC/BIP-indikaattorit ja niihin liittyvä kokemus ja osaaminen. Cion on hyödyntänyt BIP:jä omassa työssään ja tulee jatkamaan indikaattoreiden kehittämistä (Anne Teller). Monet puheenvuorot korostivat, että olemassa oleva Aichi-tavoiterunko on tärkeä ylläpitää ja tehdä selkeämmäksi (you can't manage what you can't measure -periaatteella).

Esiin nousi esim. Half the Planet -tavoite E.O. Wilson'in idea suojella puolet maapallosta. Onko se realistista, on sitten toinen kysymys. Saksa sanoi, että ensin tulee hahmottaa tavoitteet ja sen päälle voisi saada maiden lupaukset. Ei toisinpäin.

Pitää tietää mihin yleiseen raamiin lupauksia annetaan ja mitä konkreettisesti lupaus tarkoittaa ja mihin se johtaa? Linkki SDG /Aichi - Beijing tavoitteiden välille tulee luoda.

SDG tavoitteet 14 ja 15 tulee päivittää, koska ne umpeutuvat vuonna 2020. Miten se tehdään ilman että koko SDG-kehikko avataan, on hyvä kysymys. SBI-2:ssa pitää saada päätös siitä, miten prosessipäätös tehdään ja muotoillaan. Esim. *Requesting the Secretariat in cooperation with other organizations such as IPBES, IUCN ja WCMC to make concrete a) science based proposals for milestones for reaching the 2050 vision.*

Jos mietitään lupauksia/commitments, niiden pitää nojautua selkeisiin kriteereihin, jotta ne ovat tehokkaita ja seuranta mahdollista. Ei-valtiolliset sidosryhmät tulee olla mukana tässä samanaikaisesti. Yhteiskunnassa ei tapahdu riittävän nopeasti muutoksia vain valtiollisten toimijoiden kautta, korostettiin asiantuntijakokouksessa.

COP-14 päätöksessä pitää olla valmiina hahmotettuna 2020-päätös COP-15 -kokousta varten. Mitä Kiina haluaa? Cion totesi, että he tulevat miettimään sekä pölyttäjille (seurantajärjestelmän perustamista keväällä 2018) että ennallistamiselle erilliset päätökset EU:ssa. [tätä ei sihteeri ymmärtänyt]

NBSAP:n kansalliset päivitykset ovat suunnitelmassa seuraavissa EU-maissa (alustava lista): Espanja, Cion, Ranska, Suomi, UK, Itävalta. Lisäksi todettiin, että bioturvallisuudelle tarvitaan suositus SBI-2:ssa ml. prosessipäätös COP-13:ssa.

Työpaja valtavirtaistamisesta pidetään Kairossa 20.6.2018. Ilmoittautumiset CBD-sihteeristölle.

SBSTTA-byroo Henrik Seeger Belgia: Kontaktiryhmiä on odotettavissa seuraavista aiheista: *Digitaalinen sekvenssi, synteettinen biologia, riskin arviointi*.

Lisäksi ohjeistuksista mahdolliset kontaktiryhmät tulossa: IAS, ilmaston muutos ja PA/meriasiat (EBSA muutokset). Iltakokous pidettäneen perjantaina 6.7.2018.

IPBES-byroo Andy Stott kertoi, ettei ole ollut byroon kokousta Kolumbian kokouksen jälkeen, mutta kutsut osallistua kolmeen uuteen arvioon ovat nyt ulkona (**VALUE, SUSTAINABLE USE ja Strategic Framework 2030**).

Notifikaatiot

2018-02-27: Global Partnership for Plant Conservation 2018 konferenssi. Muistutettiin, että Etelä-Afrikassa on 28.–31.8. Cape Town:ssa kokous ja tähän mennessä ainoastaan FR ilmoittanut osallistujan.

Mainstreaming of Biodiversity – parhaat käytännöt on pyydetty toimittamaan CBD sihteeristölle. TEM kestävän kehityksen lupaus voisi toimia esimerkkinä. Selvitetään.

22.5.2018 kv-BD päivä ja 25 vuotta siitä kun sopimus ratifioitiin. Toivotaan CBD julkaisuun esimerkkejä käytännön toimista. Ruotsi laatii ekosysteemipalveluista ja arvottamisesta esimerkin. Suomi harkitsee NBSAP asiasta. Muita hankkeita voisi olla METSO, VELMU esim.

Muistutettiin Peer-review prosessista ja asiakirjojen tarkastuksesta erityisesti SBI-2:n osalta. Puheenjohtajamaa Bulgaria kertoi lyhyesti IPBES-6 tuloksista ml. ECA ja LDR raporteista. Suomessa IPBES-6 purku 28.5.2018 YM:ssä. Belgia kiitti pj-maata ja nosti esille erityisesti viestinnän ja IPBES-sihteeristön toiminnan ja toimivuutta tältä osin. Erinomaista, että kerrankin luonnon monimuotoisuudesta kirjoitetaan laajasti ja useassa mediassa.

SBI-2 /SBSTTA-22 valmistelut

Pj ilmoitti uusien työnjakotaulukoiden (Who does what) olevan tulossa. Deadline tietojen toimittamiselle on 7.5.2018

Pj ilmoitti SBSTTA-22 -suuntaviivojen (orientation lines) ja SBI-2 kanta-asiakirjojen (position papers) ensimmäisten luonnosten tulevan jakoon jäsenvaltioille 23.5.2018, jolloin jäsenvaltioille avautuu mahdollisuus kommentoida niitä 29.5. mennessä. Uudet versiot toimitetaan ennen 13.6. pidettävää WPIEI biodiversity -kokousta.

Keskustelussa Itävalta, tulevana pj-maana, lupasi täyden tukensa pj-maalle. Espanja kommentoi digitaalista sekvenssitietoa koskevaa asiakirjaa (SBSTTA-aineistot) todeten jakavansa paperissa esitetyt näkemykset; Espanja tunnustaa DSI-asian tärkeyden biodiversiteetille ja katsoo sen olevan geenivaroja laajempi kysymys.

Itävalta kiinnitti SBI:n osalta huomiota siihen, että agendalla on myös pöytäkirjoja koskevia asioita, minkä vuoksi on syytä varmistaa yhteistyö biodiversiteetti- ja bioturvallisuusasiantuntijoiden välillä. Pj tuki, muistuttaen seuraavan päivän bioturvallisuuskokouksesta.

AEWA valmistelut 4.–8.12.2018

Tämä asia ja mandaatti tulee käsiteltäväksi seuraavassa WPIEI-kokouksessa 13.6.2018.

3. Post-2020 (ks. liitteet ja kysely), EU kokous 25.4.2018

Framing the Future for Biodiversity Post-2020 -kokous oli pidetty Cambridgessa 10.–12.4.2018. Kokouksen raportti esitellään EU-kokouksessa.

Informal expert group IEG on Post-2020: käytiin läpi 4. kokouksen agenda. Komissio on laatinut kyselyn, johon ainoastaan 6 asiantuntijaa oli vastannut. Halutaan hyviä esimerkkejä, joista toiset voisivat saada hyviä ideoita. Vastaukset käsitellään kokouksessa nimettöminä ja maattomina. Aichi-targetit lisätynä muutamilla muilla asioilla, kuten esim. pölyttäjäkysymyksellä, pitää arvioida asteikolla 1–5. Näin syntyy ranking. Vaikka 190 maata on tehnyt kansallisen bd-strategian (NBSAP), niin vain 16 % toteuttaa strategiaa.

4. Gender Plan of Action ja vastaus Suomesta

<https://www.cbd.int/doc/notifications/2017/ntf-2017-130-gender-en.pdf>

Tähän pyritään laatimaan vastaus UM:n kanssa. Palataan asiaan kokouksessa.

5. Suomen 6. maaraportti ja kv-resurssit: Marina, YM

Marina esitteli Ari-Pekan koostaman esimerkin kv-asiat ja rahoitus, jossa useampia toimenpiteitä on niputettu, kuten on päätetty tehdä maaraporttia varten, ettei tarvitse raportoida kaikkia 105 toimenpidettä erikseen. UM:ltä pyydettiin vielä täydennyksiä ja hyväksyntä tähän esimerkkiin.

Tässä yhteydessä todettiin, että UM:ssä on tulossa henkilöstömuutoksia. Johanna Karanko on siirtymässä suurlähetystöön ja Matin eläköidyttyä on tulossa uusi henkilö, ja myös Marjaana siirtyy uusi tehtäviin.

6. Kv-ympäristösopimusten julkaisun päivittäminen: asiantuntija Jenna Oja, Kansainvälisten ja EU-asiain yksikkö, YM

Jenna koordinoi yhdessä UM:n ja MMM:n kanssa julkaisun Kansainväliset ympäristösopimukset ja Suomen kehityspolitiikka päivitystä. Edellinen on julkaistu 2012. Sen jälkeen on tullut uusia sopimuksia mm. elohopea- ja ilmastopopimus. Julkaisun tarkoitus on palvella hakuteoksena. YM kokoaa ja UM tarjoaa kirjoitusapua. Myös MMM on mukana päivittämässä muutamiin sopimuksiin liittyviä tietoja ja muita ministeriöitä konsultoidaan tarvittaessa. Aikataulu: toukokuussa lähtee kattava luonnos kommenteille ja kesän alussa julkaisu menee painoon. Julkaisu YM:n sarjassa verkossa ja pieni painos tehdään paperisia julkaisuja. Loput tiedot on saatava viikon parin sisällä. Jenna suunnittelee, että kunkin sopimuksen alkuun tulisi lyhyt ingressi tai sopimuksen esittely.

BD-aiheiset-sopimukset julkaisussa: Cartagena ja Nagoya, CITES, Bonnin sopimus, Ramsar, Maailman kulttuuri ja luonnonperinnön suojelu (Unesco), Kasvigeenivarasopimus, Kansainvälinen kasvinsuojelusopimus.

Todettiin, että Hallitusten välinen IPBES-paneeli ei ole CBD:n alainen, eli mihin kohtaan se tulee julkaisussa, se oli edellisessä julkaisussa EU:n alla.

Marina muistutti, että kaikkien bd-sopimusten yleinen päämäärä on biodiversiteetin häviämisen pysäyttäminen 2020 mennessä, ja että tämä pitäisi mainita BD-sopimusosiossa.

7. Muut asiat ja seuraava kokous

Toinen Arctic Biodiversity Congress on jo täynnä. Se pidetään 9.–11.10.2018 Rovaniemellä www.arcticbiodiversity.is/congress.

Anna Schulman kertoi missä CAP-reformissa (EU:n yhteinen maatalouspolitiikka) mennään. Toukuun lopussa on tulossa lisätietoa. Syksyllä tuli vain ylimalkainen tiedonanto. Rahoista ei kerrota. Pilareita on kaksi ja ne ovat säilymässä. Teemoista vesi ilma ja biodiversiteetti ovat esillä ja nyt ilmasto-

teema jyrää. BD:tä ei olla heikkenemässä. Hyvä olisi löytää kytköksiä ja intergraatiota ja ajaa monta asiaa kerralla – tukevat toisiinsa. Mutta on myös ristiriitoja, esim. ilmastonmuutoksella ja biodiversiteetillä, kuten onko metsitys vai avoimena pitäminen tietyillä luontotyypeillä parempi biodiversiteetin kannalta? Haaste on myös EU-maiden erilaisuus, vertaa metsitys vs. raivaus biodiversiteetin ylläpitäjänä. Toukokuun lopussa saadaan lisää tietoa.

Pohjolan ja Baltian keskinäinen EUROPARC-liiton osakokous on pidetty, kertoi Liisa Nikula. Oli kerätty esimerkkejä nuorilta viljelijöiltä, miten ottavat huomioon biodiversiteetin viljelyssä. Näitä esimerkkejä on käytetty CAPissa.

Seuraavat kokoukset:

torstai 31.5.2018 kello 13–15 YM kokoushuone Norppa

maanantai 18.6.2018 kello 13–15 YM kokoushuone Norppa

Puheenjohtaja päätti kokouksen kello 11.00.

Puheenjohtaja

Marina von Weissenberg, ympäristöministeriö

Sihteeri

Marja Pylvänäinen, Suomen ympäristökeskus

Jakelu: Työryhmän puheenjohtaja, jäsenet, sihteeri ja pysyvät asiantuntijat.